

Dr. fra Darko Tepert,
viši asistent na Katedri Starog zavjeta na
Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

RIMSKI PAPE - HODOČASNICI U SVETU ZEMLJU¹

Pridružujem se izrečenim pozdravima i izričem i svoju radost što danas imamo pred sobom ovu izložbu fotografija koja podsjeća na putovanje što ga je u Svetu zemlju u svibnju ove godine poduzeo papa Franjo. Pritom, on je htio obilježiti 50. obljetnicu povijesnoga putovanja pape Pavla VI., kad je u siječnu 1964. ondje susreo ekumenskog carigradskog patrijarha Atenagoru. Po povratku u Rim, 6. siječnja 1964., Pavao VI. rekao je i ovo: »Jasno vam je da moje putovanje nije bilo samo jednokratna i duhovna činjenica: postalo je događaj koji može imati veliku povijesnu važnost... Možda je to početak novih događaja koji mogu za Crkvu i za čovječanstvo biti veliki i blagotvorni. Reći ću vam samo ovo večeras, da sam imao veliku sreću jutros zagrliti, nakon tolikih stoljeća, ekumenskoga carigradskog patrijarha, i s njime razmijeniti riječi mira, bratstva, čežnje za jedinstvom, skladom, za čašćenjem Krista i korisnom služanju cijelom čovječanstvu. Nadajmo se da će ovi počeci dati dobar plod, a sjeme da će isklijati i dostići zrelost.«

Svetu zemlju pohodili su i Ivan Pavao II. i Benedikt XVI. dajući svojim putovanjima, ne samo kršćanski biljeg, nego i biljeg susreta s drugima i drugačijima. Tako je Ivan Pavao II., koji je svoje putovanje poduzeo u ožujku 2000., to jest u godini velikog jubileja, ali i u vrijeme kad je Država Izrael obilježavala 3000. godinu otkako je David osvojio Jeruzalem, prilikom međureligijskog susreta s predvodnicima Židova, kršćana i muslimana, rekao: »Potpuno sam svjestan činjenice da je ova zemlja sveta za Židove, za kršćane i za muslimane. Stoga moj posjet ne bi bio potpun bez ovoga susreta s vama... Za sve nas Jeruzalem je, kako mu i ime kaže "grad mira". Možda nijedno drugo mjesto na svijetu ne prenosi takav osjećaj onostranosti i božanskoga izabranja koji doživljavamo u njegovom kamenju, u njegovim spomenicima i u svjedočanstvu triju religija koje unutar njegovih zidina žive jedna kraj druge... Ako različite vjerske zajednice u Svetom gradu i u Svetoj zemlji uspiju zajedno živjeti i raditi u prijateljstvu i skladu, donijet će ogromnu korist ne samo sebi samima, nego i za mir ovoga područja.«

Sa svoje strane, papa Benedikt XVI. susreće 11. svibnja 2009. u Jeruzalemu predstavnike organizacija za međureligijski dijalog. Iz njegova govora izdvajam ove riječi: »Dok se razlike koje uočavamo u međureligijskom dijalogu mogu ponekad činiti poput prepreka, one ipak ne pomućuju zajednički osjećaj strahopoštovanja i poštovanja prema univerzalnom, apsolutnom i prema istini koja potiče religiozne osobe da ponajprije uđu u međusobni dijalog... Na taj način, ne samo da mi možemo obogatiti kulturu, nego je možemo i oblikovati: životi religiozne vjernosti odjekuju eksplozivnom prisutnošću Boga i tako oblikuju kulturu koja nije ograničena vremenom ili mjestom, nego načelima i djelovanjem koji proizlaze iz vjere.«

Na tom tragu susretanja i otvaranja prema drugima koji nam omogućuju zajedničko djelovanje za dobro cijeloga čovječanstva ostali su i papa Franjo i ekumenski carigradski patrijarh Bartolomej I., kad su ove godine u Jeruzalemu u svojoj zajedničkoj deklaraciji izjavili: »U povijesnom okruženju obilježenom nasiljem, nezainteresiranošću i egoizmom, toliki muškarci i žene danas se osjećaju izgubljenima. Upravo zajedničkim svjedočenjem radosne vijesti evanđelja, moći ćemo pomoći čovjeku našega vremena da ponovno nađe put koji ga vodi do istine, do pravde i do mira. Jedinstveni u nakani i spominjući se primjera koji su prije pedeset godina ovdje u Jeruzalemu dali papa Pavao VI. i patrijarh Atenagora, pozivamo kršćane, vjernike svih vjerskih tradicija i sve ljude dobre volje, da prepoznaju hitnost sadašnjega trenutka koji nas poziva da tražimo pomirenje i jedinstvo obitelji čovječanstva u punom poštovanju zakonitih različitosti, za dobro cijelog ljudskog roda i budućih naraštaja.«

---

¹ Govor na otvorenju izložbe fotografija „Papa Franjo u Izraelu“, 11. studeni 2014, Nadbiskupijski pastoralni institut u Zagreb

Prepoznajući vrijednost ovakvih pothvata i nalazeći se ispred velike fotografije koja prikazuje papu Franju u molitvi pred Zapadnim zidom, dobro je podsjetiti se i molitve koju je na tom istom mjestu izrekao papa Benedikt XVI.: »Bože svih vremena, prilikom svoga posjeta Jeruzalemu, "Gradu mira", duhovnoj domovini Židova, kršćana i muslimana, pred tvoje lice donosim radosti, nade i čežnje, kušnje, patnje i bol svega tvoga naroda u svim krajevima svijeta. Bože Abrahamov, Izakov i Jakovljev, čuj jaut potlačenih, onih koji se boje, onih koji nemaju nade; pošalji svoj mir u ovu Svetu zemlju, na Bliski istok, cijeloj svojoj obitelji ljudi; pokreni srca svih koji zazivaju tvoje ime, da ponizno hode putem pravde i suosjećanja.«